

16.11.2009

Enligt sändlista

Kommunernas främjande av långtidsarbetslösa personers hälsa och arbetsförmåga

Enligt folkhälsolagen ansvarar kommunerna för tillhandahållandet av tjänster inom socialvården och hälso- och sjukvården och de ansvarar också för hälsorådgivning för och hälsokontroll av kommuninvånarna. Målen och åtgärderna i politikprogrammet för hälsofrämjande, det nationella handlingsprogrammet för minskning av hälsoskillnader och det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården (Kaste 2008–2011) stödjer främjande av långtidsarbetslösas hälsa och arbetsförmåga.

Statsandelanslag

Enligt den reform av statsandelssystemet som träder i kraft från och med 2010 koncentreras de nuvarande sektorsvisa statsandelarna (FM, SHM och UVM) till finansministeriet. När det gäller socialvård och hälso- och sjukvård, så ändras inte fastställandet av kalkylerade kostnader och beräkningsgrunden ändras inte heller. Sålunda beaktas i statsbudgeten fortfarande vid dimensioneringen av statsandelanslaget för kommunernas socialvård och hälso- och sjukvård hälsokontrollerna för långtidsarbetslösa. Hittills har två miljoner euro reserverats i anslag till statsandel för hälsokontroller för långtidsarbetslösa. Den satsandel som allokerats för hälsokontrollerna för långtidsarbetslösa betalas ut till kommunerna som en del av hälso- och sjukvårdens kalkylerade kostnader, så att i vägningskoefficienten för 7–64 åringar har införts ett tillägg på cirka 1,50 euro per invånare i åldersgruppen. Åren 2006–2008 skickade social- och hälsovårdsministeriet till kommunerna brev som styr användningen av anslaget. I breven framhävs att kommunerna ska inleda en systematisk verksamhet med hälsokontroller för långtidsarbetslösa. Socialvården och hälso- och sjukvården ska agera målmedvetet tillsammans med servicecenter för arbetskraften eller arbets- och näringsbyråer för att upprätthålla och återställa arbetslösas arbetsförmåga och hälsa.

Långtidsarbetslösa behöver fokuserad hälso- och sjukvård

Problemen när det gäller en arbetslös arbetssökandes hälsotillstånd och brister i arbetsförmågan utgör i flera fall ett hinder för sysselsättning och är orsak till utslagning från arbetsmarknaden. En sektors åtgärder räcker inte till, eftersom det är fråga om övergripande stödjande av den arbetslöse. Kommunerna bör utveckla sektorövergripande samarbete och komma överens om gemensam praxis. När förbättrandet av kommuninvånarnas välfärd och hälsotillstånd samt när hälso- och sjukvårdstjänsterna på ett systematiskt sätt kopplas till sysselsättnings- och aktiveringsprocesser, kommer detta sannolikt att förr eller senare också synas i kommunens budget som helhet. Dessutom har man vid beredningen av lagen om hälso- och sjukvård diskuterat kommunernas ansvar för tillhandahållande av förebyggande hälso- och sjukvårdstjänster för den del av befolkningen i arbetsför ålder som faller utanför företagshälsovården.

I statsbudgeten för 2007–2009 ingår utöver statsandelsanslaget projektfinansiering för att tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster för långtidsarbetslösa personer. Genom projektet har man erbjudit långtidsarbetslösa hälsokontroller, hälsorådgivning, och hälso- och sjukvårdstjänster samt skapat sektorövergripande verksamhetsmodeller. Hälso- och sjukvårdstjänster för arbetslösa har i 18 olika delprojekt erbjudits genom servicecentren för arbetskraften och kommunernas sysselsättningsenheter. Projektet har genomförts i samarbete med kommunerna, social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd (THL), Kommunförbundet, Folkpensionsanstalten, Arbetshälsoinstitutet och arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

Utnyttja kunskapsnätverkets verksamhetsmodeller samt evenemang för kollegialt lärande

Under projektet har kommunerna möjlighet att tillämpa verksamhetsmodeller och lövande praxis som utvecklats i andra kommuner. Från och med hösten 2009 fram till utgången av 2010 anordnas temarelaterade regionala seminarier, som riktar sig till yrkespersoner inom social- och hälsosektorn och arbets- och näringsförvaltningen samt kommunernas ledning av sektorn och förtroendevalda. Kommunerna kan också be om skräddarsydda och kostnadsfria evenemang för kollegialt lärande, vid vilka de verksamhetsmodeller som tagits fram och erhållna erfarenheter presenteras med hjälp av olika sammansättningar av yrkespersoner. På motsvarande sätt har kommunaktörerna möjlighet att besöka projektorter, varvid besöket skräddarsys enligt den besökande kommunens behov. Mer information om evenemang för kollegialt lärande fås av THL:s projektaktörer och på projektets webbsidor www.thl.fi/ptt (på finska).

Enkät om primärvård och service för arbetslösa

Till brevet bifogas en enkät, som riktar sig till kommunernas social- och hälsoförvaltning, om primärvårdens uppgift när det gäller service för arbetslösa samt genomförande, behov och utmaningar vid hälsokontroller och hälso- och sjukvårdstjänster för arbetslösa. Resultaten från enkäten används av social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, arbets- och näringsministeriet och Kommunförbundet, när man diskuterar hurdant nationellt stöd kommunerna behöver.

Mer information fås av överinspektör Ritva Partinen, SHM, tfn 09-160 737 70, projektchef Leini Sinervo, THL, tfn 020 610 76 08, sakkunnig Soile Paahtama, Kommunförbundet, tfn 09-771 26 20, överinspektör Patrik Kuusinen, tfn 010 604 90 34. Frågor om enkäten besvaras av forskare Peppi Saikku, THL, tfn 020 610 76 84.

Kanslichef

Kari Välimäki

Avdelningschef,
överdirektör

Aino-Inkeri Hansson

BILAGOR

Enkät

SÄNDLISTA

Kommunerna
Kommunernas social- och hälsoförvaltning
Hälsovårdscentralerna
Servicecentren för arbetskraft

FÖR KÄNNEDOM

Kommunförbundet
Länsstyrelserna
Social- och hälsovårdsministeriet
Arbets- och näringsministeriet
Institutet för hälsa och välfärd
Arbetshälsoinstitutet

ENKÄT TILL KOMMUNERNA: PRIMÄRVÅRDEN OCH SERVICE FÖR ARBETSLÖSA

Bästa mottagare!

Syftet med bifogade enkät är att på landsnivå samla in uppgifter om **kommunernas erfarenheter av och synpunkter på primärvårdens uppgift när det gäller service för arbetslösa samt genomförande, behov och utmaningar vid hälsokontroller och hälso- och sjukvårdstjänster för arbetslösa.**

Enkäten ingår i utvecklingsprojektet för långtidsarbetslösas hälso- och sjukvård, som Institutet för hälsa och välfärd (THL) genomför. Åren 2009–2010 fokuserar projektet på att förankra och sprida de verksamhetsmodeller för hälso- och sjukvård för arbetslösa som har utvecklats. Mer detaljerad information om projektet finns (på finska) på webbadressen www.thl.fi/ptt.

Enkätresultaten kommer att användas av social- och hälsovårdsministeriet, THL, arbets- och näringsministeriet och Kommunförbundet vid planering och spridning av nationella stödåtgärder. Därför är det mycket viktigt att kommunerna svarar på enkäten. Enkätresultaten rapporteras i början av 2010.

Vänligen skicka enkäten till **det organ eller den tjänsteman som ansvarar för kommunens hälso- och sjukvård för arbetslösa.** Den svarande bör vid behov vända sig till kommunens andra tjänstemän för att utreda svaret på det som frågas. Uppgifter om enskilda svarande framgår inte när enkätresultaten presenteras.

Enkäten är tvådelad:

- 1) Första delen riktar sig till **alla kommuner.** Det tar cirka 15 minuter att fylla i formuläret.
- 2) Den andra delen fylls i av **de kommuner som systematiskt genomför eller har genomfört hälsokontroller för arbetslösa.** Det tar cirka 15 minuter att fylla i formuläret.

Enkätformuläret kan fyllas i helt och hållet med en gång eller i två etapper. Om ni vill avbryta ifyllandet och återgå till det senare, klicka på knappen Avbryt och följ instruktionerna. Om ni vill att en annan person fyller i andra delen av formuläret, kan ni göra på samma sätt.

Frågor om enkäten besvaras av forskare Peppi Saikku (peppi.saikku@thl.fi, tfn 020 610 76 84).

Från och med 2006 har hälsokontrollerna för långtidsarbetslösa beaktats i form av ett tillägg i statsanslagsanslaget för kommunernas socialvård och hälso- och sjukvård i statsbudgeten. Våren 2008 utredde Stakes på uppdrag av social- och hälsovårdsministeriet kommunernas kännedom om detta tillägg och läget inom utvecklingen av hälso- och sjukvård för långtidsarbetslösa. Enkätresultaten publicerades i rapporten *Terveyspalvelut työllistymisen tukena*, THL:s serie Rapport 22/2009. Den elektroniska versionen av rapporten är gratis och hittas på webbadressen www.thl.fi/kirjakauppa.

Vi ber att ni besvarar enkäten senast den 7 december 2009.

Tack på förhand för er medverkan!

Enkäten hittas på webbadressen <https://www.webropol.com/P.aspx?id=374109&cid=84537699> och nås direkt via länken, eller genom att skriva/ kopiera webbadressen i webbläsarens adressfält.

